

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 310
din data de 28.06.2023

Dosar nr. 123/2022

Petiția nr. 1205/16.02.2022

Petentă: Asociația pentru Dreptul Urbanismului

Reclamat: [REDACTED] – Primar General

Obiect: se reclamă faptul că prin afirmațiile în care se menționează că pentru universități, prin proiectele din PNRR, se vor emite cu prioritate certificate de urbanism, însă pentru alte categorii acestea se vor emite mai greu, se privilegiază o categorie socială în raport cu cetățenii sub aspectul prestării serviciului public. Declarațiile au fost următoarele:

„Urmează implementarea proiectelor dezvoltate prin PNRR și vreau să vă asigur că o să facem tot ce ține de noi pentru a vă sprijini. În acest sens, vă asigur că universitățile vor avea prioritate în tot ceea ce înseamnă autorizații, certificate sau documentații de urbanism.”
(...)

„Am asigurat universitățile bucureștene că autorizațiile și documentațiile de urbanism de care au nevoie vor fi tratate cu prioritate, fiindcă infrastructura educațională trebuie să se dezvolte în continuare, iar proiectele pe care mediul universitar le va lansa prin PNRR vor avea sprijinul primăriei.”

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Asociația pentru Dreptul Urbanismului cu sediul în București [REDACTED]
[REDACTED], sector 1

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

[REDACTED] – Primar General, Primăria Municipiului București cu sediul în București, B-dul Regina Elisabeta, Nr. 47, Sector 5

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 1205/20.04.2022 a fost citat asociația petentă iar prin adresa înregistrată sub nr. 2905/20.04.2022 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu în data de 12.05.2022.
5. Procedură legal îndeplinită.
6. La termenul stabilit asociația petentă a fost absentă, iar partea reclamată a fost prezentă.
7. Partea reclamată depune punct de vedere înregistrat sub nr. 3385/12.05.2022 care este comunicat asociației petente prin adresa înregistrată sub nr. 3492/17.05.2022.
8. Asociația petentă depune concluzii scrise prin adresa înregistrată sub nr. 4076/08.06.2022.
9. Partea reclamată depune concluzii scrise înregistrate sub nr. 4219/16.06.2022.

III. Susținerile părților

Susținerile asociației petente

10. Prin petiția înregistrată sub nr. 1205/16.02.2022 asociația petentă susține că în data de 14.02.2022 la sediul Primăriei Generale a Municipiului București a avut loc o întrevvedere între Primarul General, Administratorul Public al Municipiului București, Ministrul Educației și reprezentanți legali ai universităților din București. În urma discuțiilor, Primarul General a afirmat că:

➤ „Urmează implementarea proiectelor dezvoltate prin PNRR și vreau să vă asigur că o să facem tot ce ține de noi pentru a vă sprijini. În acest sens, vă asigur că universitățile vor avea prioritate în tot ceea ce înseamnă autorizații, certificate sau documentații de urbanism”¹

➤ „Am asigurat universitățile bucureștene că autorizațiile și documentațiile de urbanism de care au nevoie vor fi tratate cu prioritate, fiindcă infrastructura educațională trebuie să se dezvolte în continuare, iar proiectele pe care mediul universitar le va lansa prin PNRR vor avea sprijinul primăriei”²

11. Se arată că, Inspectoratul de Stat în Construcții, București - Ilfov a sancționat în mai multe rânduri pe reclamat pentru nerespectarea termenului legal de emitere a Certificatului de Urbanism sau a Autorizației de Construire. Partea reclamată are cunoștință că Primarul General a primit amenzi în valoare de cca. 55.000 lei în urma controlului de specialitate al ISC la sediul Primăriei, amenzile fiind date în numele personal al reclamatului conform dispozițiilor legale, fiind cel responsabil pentru neemiterea în termen a actelor rubricate.

12. Se menționează că Asociația primește nenumărate sesizări din partea cetățenilor având ca obiect neemiterea în termenul legal a certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire, fiind întâzieri de ordinul lunilor de zile față de cele 30 de zile cât prevede legea, motiv pentru care Asociația pentru Dreptul Urbanismului, a înaintat plângere penală către DIICOT către DNA.

13. Se arată că prin conduita Primarului General sunt încălcate principiile egalității și egalității de tratament, principiul imparțialității și principiul proporționalității. Astfel, prin

¹ Extras comunicat site-ul PMB: <https://www.pmb.ro/interes-public/arhiva/get-press-releases-menu/2022/890>

² Extras comunicat pagina Facebook a Domnului Nicușor Dan: <https://www.facebook.com/100043992705692/posts/494069922069427/?d=n>

afirmațiile făcute privilegiază o categorie socială în raport cu cetățenii sub aspectul prestării serviciului public.

14. Tratând în mod diferențiat cererile, în sensul afirmațiilor făcute de Primarul General, cum că cele provenite de la mediul universitar se vor soluționa cu celeritate, nu constituie altceva decât o discriminare față de restul persoanelor care nu provin din organismele sociale reprezentate de mediul universitar favorizat.

15. Situația reclamată trebuie raportată la condiția deplorabilă pe care serviciul public de urbanism prestat de structura de specialitate din cadrul Primăriei Municipiului București o are în prezent, aspect întărit de amenziile frecvente pe care Inspectoratul de Stat în Construcții le-a aplicat primarului pentru nerespectarea termenelor legale prevăzute la art. 6 și art. 7 din Legea nr. 50/1991.

16. Se arată că în data de 24 noiembrie 2021, în cadrul unei conferințe de presă susținută la sediul PMB, Primarul General a afirmat că „urbanismul practicat în ultimii ani în București a fost o „golănie”. Până în prezent, acesta nu a făcut nicio propunere concretă de reglementare a urbanismului în București, ci a susținut o adevărată cruciadă împotriva unor reglementări urbanistice zonale, realizate în decursul anilor trecuți la nivelul fiecărui sector pe care le- a combătut fervent din postura de activist civic. Se pare că odată cu validarea mandatului său de primar la sfârșitul anului 2020, acesta nu a reușit să se derobeze de credințele și inițiativele de activist civic, acest lucru fiind totalmente necongruent cu demnitatea de primar general. Atitudinea și modul de a acționa al actualului primar este unul deficitar din perspectiva obligațiilor legale pe care le are ca primar dar și discriminatoriu, prin acțiunile și declarațiile sale, actualul edil șef favorizează anumite persoane aparținând anumitor categorii sociale și defavorizează, în mod ostensibil, categoria socială din care fac parte, cetățenii.

17. Prin concluziile scrise, menționează că punctul de vedere emis de Primarul general nu conține semnătura Direcției Juridice și a Secretarului UAT al municipiului București ci doar semnătura și ștampila Primarului General. Or, Primarul General nu este o persoană ci o autoritate executivă la nivelul UAT-ului și o autoritate publică așa cum este prevăzut de art. 5 din Codul administrativ și care este compus din persoana aleasă și aparatul de specialitate, funcționând în mod interdependent în condițiile legii;

18. Punctul de vedere emis de Direcția de Urbanism, în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, conducătorul structurii de specialitate din cadrul aparatului de specialitate al primarului are statut de Arhitect - Șef și reprezintă autoritatea tehnică în domeniul urbanismului. Or, la nivelul Primăriei Generale, funcția de Arhitect-Șef este ocupată de dl. arhitect A. B. și nu de dl. arhitect M. D. Mai mult, alin. (4) al aceluiași articol prevede expres că Arhitectul - Șef nu poate fi subordonat unui alt funcționar public indiferent de tipul structurii pe care o conduce, direcție generală, direcție sau serviciu. În acest sens, punctul de vedere trebuia asumat de Arhitectul-Șef și nu de Directorul executiv, întrucât cel dintâi este reprezentantul structurii.

19. În punctul de vedere emis de Direcția de Urbanism sunt prezentate date false și eronate, care în mod vădit urmăresc, cu rea-credință, inducerea în eroare a CNCD.

20. Se arată că discriminarea constă în faptul că în soluționarea cererilor de emitere a documentelor de urbanism, generic denumite, mediul învățământului superior, reprezentat prin universități, este privilegiat din perspectiva respectării termenului legal de emitere a actelor. Astfel, asociația petentă nu critică faptul că proiectelor înaintate de universități li se

acordă prioritate în soluționare de către autoritatea locală, ci faptul că acestea sunt soluționate în termen în timp ce pentru majoritatea covârșitoare termenul legal de 15 zile lucrătoare nu este respectat. Dacă aceste cereri, indiferent de persoană, ar fi fost soluționate în termenul legal, doar că unele mai repede decât altele, asemenea faptă nu ar fi fost niciodată considerată o discriminare, însă atunci când pentru anumite persoane termenul este respectat, iar pentru altele nu, se încalcă principiul egalității în fața legii și intervine discriminarea care se bazează pe apartenențe la grupuri/categorii sociale, cum sunt universitățile ca entități față de cetățeni sau alte instituții, entități, organizații etc.

21. Asociația petentă nu invocă pretinsa discriminare doar pe baza declarațiilor făcute în presă și reținute în petiție, ci acelea au constituit și întărit tocmai convingerea că există o discriminare raportat la faptul că din comunicările Inspectoratului de Stat în Construcții reiese că Primarul General încalcă în mod sistematic legea în ceea ce privește soluționarea în termen a cererilor de emitere a documentelor de urbanism, generic denumite, fiind sancționat în repetate rânduri. Pe de altă parte, PMB le-a comunicat că, pentru Universitatea București s-a emis un certificat de urbanism în termen. Contravențiile date de ISC nu pot fi străine Primarului General, întrucât acestea îl vizează în mod personal, procesele verbale încheiate de ISC constată că în persoana Primarului General și implicit în activitatea acestuia există încălcarea legii și este sancționată.

22. Dacă Primarul General ar fi soluționat toate cererile în termenul legal, așa cum prevăd dispozițiile legale dar ar fi emis cu întâietate documentele pentru mediul universitar, nu ne-am fi aflat într-o situație de discriminare, interesul public primând, însă atâta timp cât acesta, în mod nejustificat și neîntemeiat nu respectă termenele legale pentru majoritatea persoanelor dar alege ca pentru mediul universitar să-l respecte, ne aflăm într-o situație de abuz și neglijență în serviciu, fapte sesizate organelor de urmărire penală, în care soluționarea cererilor parvenite acestuia se realizează în mod arbitrar în baza propriilor convingeri în afara cadrului legal și raportându-se la criterii de apartenență la grupuri/categorii sociale, așa cum este mediul universitar.

23. Afirmațiile asociației petentei se bazează pe documente oficiale și pe acțiuni concrete în care Primarul General încalcă legea pentru unii, iar pentru alții alege să nu. Amenziile despre care face vorbire Primarul General și pe care subscrisa le-a depus la dosarul cauzei sunt probe prin care se confirmă conduita dolosivă raportată la majoritatea petenților iar față de mediul universitar conformându-se prescripțiilor legale. Acestea constituie veritabile fapte de discriminare în exercitarea funcției de Primar General în ceea ce privește petenții care ar trebui să fie tratați în mod egal de către autoritate, care prin aparatul de specialitate o face însă la cabinet Primar General acest lucru se schimbă, alegând ca pentru cei din mediul universitar să semneze și să emită actele iar pentru restul nu, fără a avea vreun temei sau justificare în opțiunea sa.

24. Cu titlu de exemplu, se prezintă o situație concretă precum: Cererea depusă de Asociația de Proprietari [REDACTAT] sector 5, București, cu nr. de înregistrare 1977474 din 29.07.2021 cu termen de soluționare 28.08.2021, pentru emiterea certificatului de urbanism în scopul branșamentului la rețeaua de curent electric și pentru care din iunie 2021 și până la data depunerii concluziilor scrise din dosar, Primarul General nu doar că nu a emis certificatul de urbanism dar nici nu a formulat vreun răspuns de respingere sau admitere a cererii sub orice formă, neexistând nicio formă de comunicare. Mai mult, fapta în sine constituie o gravă atingere a drepturilor fundamentale a persoanelor care constituie

Asociația de proprietari întrucât aceștia, de mai bine de un an de zile, nu au curent electric pentru a asigura un nivel minim de subzistență, fiind, așa cum subscrisa sesizat și alte autorități publice cu competențe coercitive în materie, încălcate drepturi fundamentale

25. În același timp, prin adresa nr. 48167/25.05.2022, DGUAT din cadrul PMB a comunicat asociației petente că, pentru Universitatea București s-a emis Certificat de urbanism cu nr. 321/04.04.2022 - pentru lucrări privind reabilitarea și protecție la incendii din Bd. Nicolae Kogălniceanu nr. 36 - 46, sector 5, București.

26. În ceea ce privește punctul de vedere emis de DGUAT, se arată că acesta este semnat de o persoană fără competență, arhitect D. M., în calitate de Director Executiv, or reprezentantul DGUAT este Arhitectul - Șef, A. B.

27. Se arată că în punctul de vedere al părții reclamate se fac afirmații false care au în mod vădit scopul de a induce în eroare CNCD în soluționarea petiției. Astfel, se precizează că asociația petentă ar fi solicitat emiterea certificatului de urbanism pentru imobilul din municipiul București, sector 2, str. Toamnei nr. 85, acest lucru fiind fals, nu a solicitat niciodată un asemenea document din partea autorităților.

28. Depune înscrisuri.

Susținerile părților reclamate

29. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 3385/12.05.2022, partea reclamată invocă lipsa calității procesuale a asociației petente, neavând ca obiect de activitate reprezentarea cetățenilor în acțiuni/sesizări cu privire la combaterea discriminării sub aspectul serviciului public, fapt desprins din simpla lecturare a Statutului Asociației pentru Dreptul Urbanismului, și nu dovedește un interes legitim în combaterea discriminării și nici nu are calitatea de reprezentant al cetățenilor.

30. De asemenea, se impune a se observa că susținerile invocate de asociația petentă nici nu se încadrează în obiectul de reglementare al OUG nr. 137/2000.

31. Pe fond, preținsele fapte invocate de petentă nu îndeplinesc condițiile cumulative prevăzute de lege pentru a fi considerate discriminare, afirmațiile nu sunt de natură a crea vreun tratament diferențiat prin ele însele ci reflectă un deziderat politic de a debloca proiectele unităților de învățământ superior din capitală care nu au primit atenția cuvenită în timpul administrațiilor anterioare.

32. În ceea ce privește criteriile pe care se deduc că le-ar fi avut în vedere asociația petentă, se precizează că nu poate fi vorba despre o categorie socială în ceea ce privește cetățenii la care face referire și care ar fi formulat cereri pentru emiterea unor acte de urbanism. Categoria socială este un grup social care reunește parțial trăsăturile unei clase sociale. Asociația petentă nu invocă vreo faptă din perspectiva unei categorii sociale, ci, faptul că, față de afirmațiile invocate, cererile din mediul universitar ar fi tratate diferențiat, cu celeritate față de restul proiectelor imobiliare. Mediul universitar nu poate fi considerat o categorie socială prin raport cu toate celelalte persoane care ar face parte dintr-o altă categorie socială.

33. În ceea ce privește criteriul convingerii, nici acesta nu este incident, afirmațiile invocate nu relevă vreun tratament diferențiat al universităților față de toate celelalte persoane bazat pe vreo convingere a acestora din urmă.

34. Chiar dacă afirmațiile invocate ar fi considerate fapte de natură a presupune un tratament diferențiat al universităților, acestea nu ar fi de natură a restrângere, înlătura

recunoașterea, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege. Orice persoană are acces la serviciul public administrativ de emitere a unor acte de urbanism, cererile formulate soluționându-se în conformitate cu prevederile legale și în condiții de egalitate a solicitanților.

35. Afirmațiile au natura unor declarații politice făcute de Primarul General în contextul existenței Programului Național de Redresare și Reziliență aprobat de Consiliul UE (în continuare "PNRR"), declarații pe care Primarul General le poate face și care se încadrează în dreptul la liberă exprimare. În contextul PNRR aprobat și care trebuie implementat inclusiv la nivelul Municipiului București, precum și cu ocazia întâlnirii avute pe tema dezvoltării Bucureștiului ca important centru academic, Primarul General și-a manifestat deschiderea și sprijinul pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a implementării proiectelor dezvoltate prin PNRR, arătând că este în interesul Primăriei Capitalei să definească Bucureștiul ca un puternic pol universitar, atât în țară, cât și în Europa de Sud-Est, orașul fiind în prezent gazdă a peste 300.000 de studenți.

36. Astfel partea reclamată a precizat că: *"Avem o miză importantă, aceea ca Bucureștiul să se definească astfel pe harta globală și să atragă cât mai mulți studenți din țară sau din străinătate. Știu că există un necesar de spații pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale în București și sunt deschis să soluționăm această problemă, acolo unde acest lucru este posibil. Urmează implementarea proiectelor dezvoltate prin PNRR (...)".*

37. Se menționează că numărul solicitărilor cu privire la emiterea actelor de urbanism este unul foarte mare și implică proceduri și analize specifice, astfel că depășirea termenelor este una justificată în mod obiectiv.

38. De asemenea, păreri subiective ale asociației petente referitoare la Primarul General și activitatea acestuia excedează obiectului speței de față și nu constituie fapte de natură a presupune existența unei discriminări.

39. Direcția de Urbanism a Municipiului București tratează în mod egal și nepreferențial lucrările înregistrate de petenți. Diferențele cu privire la data emiterii se datorează în mod special informațiilor insuficiente sau vagi depuse la dosar de anumiți petenți atunci când solicită un certificat de urbanism în scop de construire și nu în scop de informare sau alipire terenuri. În urma verificării dosarului depus, Direcția înștiințează petenții cu privire la documentele care trebuie depuse în completare. *Termenul de eliberare de 30 de zile se decalează astfel cu data la care petenții depun în integralitate documentele solicitate, conform legii.* Direcția de Urbanism a venit în sprijinul beneficiarilor / proiectanților care solicită eliberarea unui Certificat de Urbanism pentru lucrări în scop de construire, desființare, supraînălțare, extindere, și, în conformitate cu Legea nr. 50/1991 care prevede la art. 6, alin. 4 *"În vederea eliberării CU, solicitantul [...] se va adresa autorităților prevăzute la art. 4 cu o cerere care va cuprinde atât elementele de identificare a imobilului [...], cât și elementele care definesc scopul solicitării."* a pus la dispoziție un cadru opțional care contribuie la eficientizarea procesului de autorizare prin asigurarea înțelegerii corecte a contextului urbanistic, informație care se regăsește pe pagina de internet a Primăriei Municipiului București <https://www.pmb.ro/autorizatii-avize/formulare-tipizate/2/28>.

40. Se arată că, contrar statutului, asociația promovează și apără proiecte nocive pentru oraș, de exemplu "PUZ-urile de sector" sau proiectul propus în strada [redacted] sector 2, București, care este un exemplu negativ prin excelență de tip "bloc între case" în Zonă Construită Protejată. Beneficiarul a solicitat prin cererea pentru emiterea certificatului de

urbanism lucrări de desființare a casei istorice existente și "construire imobil locuințe colective cu 2S (2 subsoluri), + Ds (demisol) + 8 Etaje + Etaj tehnic" pentru un teren cu suprafața de 673 mp, dar fără a depune "elementele care definesc scopul solicitării" (conform art. 6, alin 4, Legea 50) de exemplu un plan de situație propus din care să rezulte modul în care construcția nouă se integrează în contextul urbanistic existent și modul în care se respectă retragerile față de limitele laterale de jumătate din înălțimea la cornișă. Direcția de Urbanism a solicitat informații suplimentare pentru a putea răspunde în mod competent solicitării, la adresa de email a asociației, dar informațiile nu au fost trimise de către petent, astfel încât s-a emis un Certificat de Urbanism negativ, pentru numeroase încălcări ale regulamentului.

41. Partea reclamată respinge cu fermitate toate acțiunile îndreptate asupra conducerii Primăriei Municipiului București și a Direcției de Urbanism și consideră că suntem în prezența unei hărțuiri a oamenilor care și-au dedicat întreaga activitate respectării principiului legalității în domeniul urbanismului din partea unei organizații care în realitate sabotează eforturile de a pune ordine și claritate în domeniul avizării documentațiilor și promovează proiecte în evidentă contradicție cu bunul simț și cu reglementările urbanistice.

IV. Cadrul legal aplicabil

42. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

✓ Constituția României

Art. 1

(3) „România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. ”

Art. 4

(2) „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

” (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.”

Art. 29 - Libertatea conștiinței

„(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi

îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfeline.

(6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine."

Art. 30 - Libertatea de exprimare

„(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(2) Cenzura de orice fel este interzisă.

(3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.

(4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.

(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege."

✓ **O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată**

Art. 2

„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice."

"(8) Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație."

Art. 15

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia. ”

✓ Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale

Art. 10 Libertatea de exprimare

(1) *„Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.”*

(2) *„Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”*

Art. 14 Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

✓ Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor

V. Motivele de fapt și de drept

43. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare fiind supuse analizei afirmațiile în care se menționează că pentru universități, prin proiectele din PNRR, se vor emite cu prioritate certificate de urbanism, însă pentru alte categorii acestea se vor emite mai greu

44. Potrivit art. 63 alin. (1) din Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor, *„Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.”*

45. Colegiul director se pronunță cu precădere asupra excepțiilor invocate de către partea reclamată. În consecință, în ceea ce privește lipsa calității procesuale active, Colegiul

director constată că asociația petentă, conform art. 6 alin. (1) din Statut, care prevede că *"Asociația militează pentru promovarea, susținerea și dezvoltarea domeniului urbanismului, amenajării teritoriului, construcțiilor, protecției mediului, patrimoniului cultural construit și promovarea dreptului urbanismului în România"*, iar la art. 7 alin. (1) lit. b., d. și g. din Statut, în activitățile asociației sunt cuprinse *"acțiuni de îmbunătățire a serviciilor publice, implicarea și apărare cetățenilor"*. În acest sens, cele reclamate de asociație sunt în domeniul acesteia de activitate, respectiv construcții și urbanism, fiind vorba de certificate de urbanism, autorizații de construire și documentații de urbanism.

46. În drept, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care afirmațiile părții reclamate cu privire la prioritizarea universităților în vederea obținerii certificatelor de urbanism acordate prin proiectele PNRR, ar fi putut privilegia o categorie socială în raport cu cetățenii, sub aspectul prestării serviciului public, prin lezarea demnității, astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare republicată.

47. Pe fond, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părții reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

48. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) prin care s-a stabilit un set de condiții pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, elemente analizate în fiecare caz în parte adus la cunoștința CNCD.

49. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

50. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

51. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de

exprimare, se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

52. Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup minoritar, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul categoriei sociale,
- un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

53. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) **pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.**

Necesitatea ingerinței

54. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

55. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „*relevante și suficiente*” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „*nevoi imperioase*” („*pressing social need*”).

56. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

57. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

58. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv în analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care sunt redate cele ce urmează:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele plurarismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de

exprimare are și excepții dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilită în mod convingător;

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități

59. În scopul de a determina dacă respectivele declarații, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură națională, Colegiul director va examina: *obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, locul în care au fost făcute afirmațiile, persoana, funcția autorului afirmațiilor.*

Obiectivul urmărit de partea reclamată

60. Obiectivul urmărit este important: a dorit acesta să disemineze informații reale publicului cu privire la un subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca)? La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

61. Colegiul director apreciază că, în speță, reportajul difuzat a avut rolul de a informa publicul cu privire la activitatea persoanei publice din prisma funcției acesteia, scopul fiind să indice unele elemente individualizate din perspectiva activității de primar al mun. București.

Contextul în care a avut loc

62. Afirmațiile părții reclamate au fost făcute la sediul Primăriei Generale a Municipiului București, unde a avut loc o întrevedere între partea reclamată, Administratorul Public al Municipiului București, Ministrul Educației și reprezentanți legali ai universităților din București.

63. Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică, neaducând atingere persoanei dintr-o anumită latură contextuală, conținutul declarațiilor fiind unul politic.

Conținutul afirmațiilor

64. Partea reclamată, în urma discuțiilor lor avute cu reprezentanții universităților, a declarat următoarele:

- ✓ „Urmează implementarea proiectelor dezvoltate prin PNRR și vreau să vă asigur că o să facem tot ce ține de noi pentru a vă sprijini. În acest sens, vă asigur că universitățile vor avea prioritate în tot ceea ce înseamnă autorizații, certificate sau documentații de urbanism”.
- ✓ „Am asigurat universitățile bucureștene că autorizațiile și documentațiile de urbanism de care au nevoie vor fi tratate cu prioritate, fiindcă infrastructura educațională trebuie să se dezvolte în continuare, iar proiectele pe care mediul universitar le va lansa prin PNRR vor avea sprijinul primăriei”.

Rolul în societate a persoanelor, autori ai afirmațiilor

65. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă. Partea reclamată este politician, Primarul General al municipiului București, persoană publică. Prin hotărârea CEDO, secția I, hotărârea Verlagsgruppe News GmbH c. Austria, 14 decembrie 2006, 76918/01 se arată faptul că Art. 10 permite și publicarea unor texte ce pot aduce atingere demnității unei persoane, dacă subiectul este de interes public și a fost tratat cu bună credință.

66. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar, în mod deosebit, are un caracter indispensabil pentru persoanele care sunt în categoria formatorilor de opinie, cu o vastă activitate în domeniul politic. Este esențial pentru aceste persoane să evite comentariile care pot răspândi și pot conduce la creșterea intoleranței atunci când se exprimă în spațiul public.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

67. Colegiul director apreciază că declarațiile părții reclamate nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

68. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare. (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul afirmațiilor este o personalitate, opiniile formulate având un larg impact.

69. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit, caz în care nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare. Reiterăm faptul că este esențial pentru persoanele cu activitate în domeniul politic ca atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor.

70. În luarea deciziei, Colegiul director se raportează la art. 30 din Constituția României care asigură libertatea de exprimare și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți.

71. O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul identificat de asociația petentă, în speță cu privire la funcția de primar pe care acesta o deține politic. Cerința manifestării comportamentului părții reclamate în public, de natură a aduce atingere demnității umane îndreptat împotriva unei persoane și legat de apartenența acesteia la un anumit partid politic, nu este îndeplinită în cauză.

Concluzii

72. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial și esențial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

73. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau

cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei.).

74. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

75. De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

76. Colegiul director reține că partea reclamată a făcut referire la susținerea implementării unor proiecte de interes public, PNRR (Planul Național de Redresare și Reziliență), ce cuprinde o agendă ambițioasă de reforme și investiții menite să atenueze efectele socioeconomice ale crizei provocate de pandemia de COVID-19 și care vizează o largă comunitate și care implementează proiecte contra timp, legate de un calendar, cu o utilitate națională. De asemenea va fi un partener care va încerca să sprijine dezvoltarea infrastructurii educaționale din București acordând prioritate în tot ceea ce înseamnă autorizații, certificate sau documentații de urbanism, în limitele legale.

77. Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că nu sunt încălcate prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, fapt pentru care nu se impune o interferență a statului în limitarea libertății de exprimare întrucât acestea **se încadrează în limitele libertății de exprimare**, prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția lipsei calității procesuale active invocată de partea reclamată.
2. Faptele sesizate nu depășesc limitele libertății de exprimare conform art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările

și completările ulterioare republicată, se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ;

3. O copie a prezentei hotărâri va fi comunicată părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la sedință:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BABUȘ Radu – Membru

BĂNICĂ Cerasela – Membru

GRAMA Horia – Membru

MOȚA Maria – Membru

OLTEANU Cătălina – Membru

RAIU Cătălin – Membru

SĂVULESCU Radu – Cosmin – Membru

*Data redactării: 15.11.2023
Redactată și motivată R.B./F.L.I.*

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu

